

Vtorek, četrtek in soto-
loto izhaja in velja v
Mariboru brez pošiljanja
na dom

za vse leto 8 g. — k,
" pol leta 4 " — " "
" četrt " 2 " 20 "

Po pošti:

za vse leto 10 g. — k
" pol leta 5 " — " "
" četrt " 2 " 60 "

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

SLOVENSKI NAROD.

Oznanila:

Za navadno trisopno
vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 " " " " 2krat,
4 " " " " 3krat.
veče pismenke se pla-
čujejo, po prostoru.

Za vsak tisek je pla-
čati kolek (štampelj)
za 30 kr.

V državni zbor ali ne?

Iz poslanskih krogov nam je došlo sledeče razmišljanje o tem vprašanji:

Zdi se nam, kakor da bi se samo ob sebi razumevalo, da Slovenci svojih poslancev ne morejo poslati v državni zbor. Saj se celo nič niso spremile razmere, zaradi katerih so bili državni zbor prvič zapustili. Ko bi se zopet tje vrnili, zaznamovali bi svoj izstop za politično napako, sebi pa bi dali smešno spričevalo politične nezrelosti. Da dokažemo, ka se razmere res niso spremile, moramo nekoliko pogledati nazaj.

Zgodovina avstrijskih narodov ni skoraj nič drugega nego nepriestrana borba teh narodov proti napadom na njih politične in narodne pravice od strani dunajskih pristranskih vlad. Res niso imele vlade poguma ali pa volje ne odločno delati nemško ljudsko politiko, vendar se je v notranjem vladnem delovanju kazalo toliko nemčevanja, toliko zatiranja in preustranjanja nemških narodov! Usiljeni februarizem se v tej zadevi nič ni ločil od monarhičnega absolutizma. Bitka pri Sadovi je bila božja sodba. Skoraj edini svobodomiseln in pravični državni čin, cesarski manifest 20. septembra 1865, ni mogel vstaviti osode.

Sadova merodajnih krogov ni spametovala, pač pa je „furor teutonicus“ še bolj podkurila. Iz Nemčije, iz domovine Metternicha, Haynaua, Eynattena, Brucka itd. kakor se že zovejo ti avstrijski veleumi slavnega spomina, poklical se je na pomoč nemšk državnik, ki se je kot avstrijski minister nastopaje priporočil z morebiti edino spolnjeno obljubo, da bode Slovane, t. j. veliko večino avstrijskih narodov pritisnil na steno, ako ne bodo hoteli plesati, kakor bo on zvižgal. V državah, kjer se čišla državniška previdnost in pravica, bila bi ta ka očitna obljuba morala obljubovalca — usiljenega tujca — narediti nemogočega. V Avstriji pa se je Beustu kadilo kot rešitelju države, slavili in odlikovali so ga. Saj je imel poleg te obljube nalogo avstrijsko ime zopet oprati, napraviti Avstrijo zopet sposobno za zveze z drugimi državami in za nadaljevanje stare pogubljive nemške politike. Da se Bog usmili!

Vsem je gotovo še znano, kako je Beust proti cesarjevi besedi 5. septembra založil svobodno pot do sprave z vsemi narodi in v ta namen sklicani izvenredni zbor odgnal, s kakimi sredstvi je sestavil oni državni zbor, ki se po krivice imenuje „ustaven.“ s kako samovoljo in silo je postopal proti branečim se narodom, kake žrtve je naložil neogerskim za njih ravnopravni glas opeharjenim ljudstvom s svoje enostransko in prenagljeno skleneno ogersko spravo, kako je na izmišljeni pravni podlagi — na podlagi vsled ogerske sprave uničenih februarjskih statutih s pomočjo nepostavnega državnega zbora v decemberski ustavi neogerske narode po večem proti njih volji in preziraje ter odpravljaje opravičene posebne pravice sfaratal v neko nehistorično politično narodnost, kako so se dvema privilegiranim, v skupno biričevanje zvezanimi narodoma brez brambe, brez pomoči, brez pravice pred noge vrgli drugi narodi, ki so v najhujših časih požrtovalno in zvesto stali okolo prestola in države; kako so se kot vladni material ti narodi plenili, zasramovali in surovo z nogami teptali, in kako so se kakor v porugo odlikovali, na ministerske sledeže posajali in deželam na čelo postavljali teh narodov najhujši in najbolj zaigriznjeni sovražniki, še potem če so vzbujali državljanske vojske; kako so nezadovoljni s zmešnjavo v posvetnih zadevah vrgli bakljo zažigalnice tudi v cerkveno svetišče.

Od kar je svojo slavno vlado nastopil ta državnik par excellence, ki je zdaj popolnoma šel med Židove, vidimo ga, kako je lahkomišeln in frivolno vse narode, vse stranke, vse vere in stanove družega naščuval na družega, da bi se vsacemu ponujal za angeljna rešitelja, z enega kozelca skakaje na družega, na vsacem drugače prepevaje, a konečno vendar nikjer ne mož beseda. On je bil, ki je tudi ogerske narode podvrgel zapoveljem ošabnih Magjarov, ki je tikraj Litve odgojil ono laži - liberalno, nepravično in nezvesto tako imenovano ustavoverno stranko s slaboglasnim svojim ministerstvom Giskra - Herstom, ki so drug prek družega z Beustom najsvetejše pravice in čutila narodov z nogami gazili, svojih lastnih postav

ne spoštuje, ako so bile tudi drugim ugodne, ki so razširjali neizmerno korupcijo, demoralizacijo in razdraženje slabé tudi dinastična čustva, ki so podkopali vse solidne podlage države, sramotno prepučaje brez trdnega vodstva plavajočo državno ladijo v igračo najneobzirnejši pristranski strasti, ki so spakedrano državo ob moč spravili na vseh njenih udih in tako poslance 8 deželnih zborov prisilili, da so hrbet obrnili vladni pameti te stranke in njih državi in narodom pogubljivi politiki.

Kdor misli, da se je kaj zboljšalo, on naj pomisli, da je grof Potocki že pod prvim parlamentarnim ministerstvom pokazal svojo pripravljenost politiko delati sub umbra Beusti, in da je morebiti bil ravno za to v drugič pozvan; on naj bere Beustovo okrožnico, ki ministerstvu predpisuje notranjo politiko z nova nažugovaje pritiskanje ob steno; on naj se zmisli na obnašanje vlade pri volitvah, na dogovore s propadlo ustavoverno svojatjo, na prvo nerazpuščenje českega deželnega zbora, na pretrganje spravedljivih dogovorov s Čehi zaukazano po Beustu, na pogoje sedanjega razpuščenja českega zbora, zlasti pa na okoliščino, da se nikjer ni storilo tudi najmanjše, ka bi se zacelile skeleče rane narodov: in potem bode zopet spoznal staro igro, staro kupčijo pod novo firmo, stari despotizem v ustavni obleki, in do dobrega se mora prepričati, da na Dunaji na spravo ne mislijo, da za njo ne marajo.

In če bi hoteli pozabiti na vse drugo, moralo bi nam vrata v državni zbor zapreti že samo postopanje s Čehi, z nova obljubljená železna doba znane energije in brezozirnosti. Da bi mi pomagali tlačiti bratovski narod česki! Ko bi bili ti v kraji, prišla bi vrsta na nas. In da bi mi hodili v državni zbor podpirati še hujši centralizem in podirati deželno avtonomijo! Kdor bi mogel kaj tacega svetovati, on ni Slovenec, ni Slovan! In kaj se nam res tako mudi v državni zbor? Ali imamo res kaj zgubiti? Slabeje nam itak iti ne more, tudi ne pod absolutizmom ali pod tujo vlado. Saj imamo v svoji opoziciji zmerom več zaveznikov pričakovati, ker pravo ljudstvo — kakor so volitve pokazale — obsoja sedanjo sistemo in vladna stranka

Listek.

Dobrovski.

Novela.

(Svobodno po Aleksandru Puškinu, J. J.)

(Dalje.)

Deveto poglavje.

Proti deseti uri hoče nekoliko gostov oditi, a gospodar, ki je bil od punša že oveseljen, ne pusti nobenega proč. Gosli se oglašé in ples se začne. Kar je bilo plesalcev, rado ali nerado, moralo je v ovrtenje, ker je mladega moštva primanjkovalo. Deforges je plesal izvrstno, Marija ga je izvolila večkrat, zaradi kar se je različnih šal skrivaj med ženstvom šepetalo.

Proti polnoči odide gospodar spat in gostje so se gibali prosteje; gospodje so deklicam skrivnosti na uho pravili, da so rudeče postajale tje do ušes, matere so pri kvartanji glasneje vpile in možje so imeli ognjene prepire: ob kratkem prav veselo je bilo.

Samó Anton Pafnutič je čmeren sedel, čelo gubáncil in nobene besede zinil. Pripóved o razbojnikih mu je bila domišljijo segrela, in vzrok je imel, zakaj. Njegova rudeča skrinjica doma je bila res prazna, kakor je gospodarju trdil, kajti denarne papirje, ki so

bili sicer v njej spravljani, je nosil v usnjatem pasu pri sebi na golem. Tu so se mu bolj varni zdeli nego doma. Zdaj pa, ko je pod tujo streho spal, bal se je, da bi kje v kaki stranski izbi spalnice ne dobil, kjer bi se tatovje prikradli in mu vse pobrali. Iskal je zanesljivega tovariša za prenočevanje in izvolil je napósled Deforgesa, kar so ga prej zaradi njegovega junaštva tako hvalili. Ta me bo že branil, misli stari skopuh. Ko so torej od miz vstajali, približa se mu in ga ruski poprosi, naj dovoli, da bo ž njim spal. Francoz ga ni umel. Pafnutič torej zbere vse svoje francoske spomine in pravi:

„Monsije! že ve, mua še vu kušé — ali me razumete?“

„Monsier, vous n'avez qu'à ordonner, (samó zapovejte, gospod)“ odgovori Deforges, in gre pred Pafnutičem v stransko poslopje. Noč je bila temna, Deforges po poti svetilnico prižge, Pafnutič pa potipljava, ali je še dragi pas na telesu.

V izbi se slečeta, Pafnutič ogleda zapirice na durih in oknih, pa maje z glavo, ker mu je bilo vse premalo trdno narejeno. Deforges leže, ravno tako tudi Pafnutič, potem pa Francoz luč ugasne.

„Pur kva va fer, pur kva vu fer“ vpije Pafnutič,

a dalje se besed ne domisli ter dostavi: jaz nič rad dormir v temi.

Deforges menda ni umel njegovih tožeb, ker voščil mu je lahko noč.

„Prokleti pogan!“ mrmra Pafnutič v svojem strahu in se v odejo zavije čez glavo. „Zakaj luč ugasuje —? Monsije!“ — vpije glasneje, „že ve, avek vu parle.“ Deforges nič ne odgovori, začne smrčati. „Smrči, mrha francoska“ godrnja Anton Pafnutič, „jaz pa očesa zatisniti ne morem; predno bi človek mislil, lahko tatovje prilezejo, pa to zver ne bom zbudil, ko bi s kanoni streljal — Mosje! — Hudič te poberi!“

Napósled Pafnutič umolkne, trudnost in vinski duh premagata strah. Kmalu je v trdnem spanji.

Strašno je bilo, ko se zbudi. Še v poluspanji čuti, kako ga nekdo za srajčni ovratnik tresé. Naglo oči odpre: v bledem osvitu jesenske prve jutranje zarije vidi Deforgesa pred svojo posteljo stati — Francoz ima v eni roki pistolo, z drugo odpenja skopuhu usnjati pas. Anton Pafnutič na pol omedlí. „Kes ke sé, Mosje, kes ke sé?“ stoka s slabim glasom.

„Molči!“ odgovori Francoz v najčistejši ruščini. „Molči ali živ nisi več! — Jaz sem Dobrovski!“

(Dalje prih.)

zdaj skoraj nima druge podpore nego ono tujezemcev, borskih židov in podkupljivih, podkupljenih, decembrističnih časnikarjev.

Kakor nas vlada za dobe miru ni poznala, nas pustila brez brambe in pomoči, tako tudi mi za slučaj vojake ne bomo postajali sentimentalni in ne bomo dajali dvornemu svetniku Kljunu prilike, da bi za nas v delegaciji denarje dovoljeval v vojne namene. Hrvaška, Dalmacija, vojaška granica, Tirolska itd. so živi izgledi, kako se v Avstriji plačujejo izvenredne žrtve in patrijotična prisadevanja.

In kdor hoče biti po sili sentimentalen, naj pomisli, da med svetovalci krone še zdaj sedi mož, pod čegar vodstvom smo Slovenci zapustili državni zbor, da torej v najvišjih krogih izstopnikov nimajo za tako nevarne, kakor bi nam jih radi narisali pogublja-joči se decembristi.

Dunaj je mrtva glava naše države, kamor se steka vsa korupcija in od koder se zopet potem razceja po vseh deželah. Izmed vseh, ki so tje šli, vrnilo se jih je le malo s čistimi rokami in čisto vestjo. Mi na Dunaji nimamo ničesa iskati, ničesa upati, dokler se tam ne sprijaznijo z moralo; torej je najbolje, da ostanemo domá!

Kranjske gimnazije pa národna ravnopravnost, vladna pristranost pa nemškutarke namere.

La statistique est aussi la science raisonnée de faits.

(Dalje.)

Še bolj očitno se bo pokazala ponemčevalna sila našemu narodu nepravilne vlade, če razvrstimo dijake vseh kranjskih gimnazij v sledečem skupnem pregledu.

Leta	Dijaki			Slovenci	Hrvat. Č. P.	Nemci	Lahi	Slovenci		Nemci s privat.		Nemci brez privat.	
	očitni	privat.	skup					%	%	%	%		
1851	504	9	513	471	—	36	6	91.8	7	27	5.3		
1852	500	7	507	444	5	55	3	88.5	10.8	46	7.2		
1853	470	5	475	428	1	45	1	90.3	9.4	40	8.5		
1854	496	8	504	438	5	59	2	87.9	11.7	51	10.2		
1855	527	8	535	464	5	64	2	87.6	11.9	56	10.6		
1856	536	8	544	454	4	83	3	84.2	15.2	75	13.8		
1857	609	4	613	531	2	78	2	86.9	12.7	74	12.1		
1858	679	7	686	563	4	116	3	82.6	16.9	109	16.0		
1859	786	14	800	659	7	130	4	83.3	16.2	116	14.7		
1860	866	16	882	753	2	123	4	85.6	13.9	105	13.0		
1861	884	30	914	797	1	111	5	87.3	12.1	91	10.2		
1862	966	33	999	906	2	89	4	90.9	8.9	56	5.8		
1863	991	24	1015	941	2	70	2	92.9	6.8	46	4.6		
1864	991	15	1006	913	3	84	6	91.1	8.3	69	6.9		
1865	947	10	957	885	7	60	5	93.2	6.2	50	5.1		
1866	906	11	917	843	3	70	1	92.2	7.6	59	6.5		
1867	865	9	874	773	3	97	3	88.7	11.1	88	10.1		
1868	813	8	821	725	3	92	—	88.7	11.2	85	10.4		
1869	781	9	790	695	4	91	—	88.4	11.5	82	10.5		

To kazalo nam kaže dijake vseh kranjskih gimnazij razdeljene po njihovi narodnosti. Ozirna števila sem objavil le za Slovence in Nemce, ker drugih je premalo, da bi zanje kazalo še bolj raztegoval. Jako važno pa se mi zdi, kar zadnja (dva) predela objavljata, prvi: brezozirno število nemških učencev, če privatiste odbijemo od Nemcev, drugi pa kaže njihovo ozirno število ali v odstotkih (%), koliko da je bilo očitnih nemških dijakov izmed vseh očitnih učencev.

Predelčeka za nemške dijake s privatisti vred kakor brez njih kažeta, da se je njihovo število le takrat hitro — v nenaravnih skokih naraščalo, kedar jim je ponemčevalna vlada, ministerstvo kakor naše namestništvo pod pazduho segalo.

Od 1851 — 1860, v najhujših časih Bahovega absolutizma, so se nemški dijaki množili kot gosence v mladi repi. Oni so do male peščice le sinovi c. k. uradnikov, nekterih pravih Nemcev, po večem pa sinovi naših mlačnežev in c. k. nemškutarjev. Zopet smo našli popred omenjeni circulus vitiosus naše samovoljne,

nemčevalne vlade. Ne porivajte nam v deželo tujih nemških uradnikov, vaša sistema naj v resnici preneha in več ko dve tretjini sedanjih naših nemškutarških uradnikov bodo tudi pred svetom Slovenci postali; število nemških učencev vseh kranjskih gimnazij se bo tako skrčilo, da jih ne bo nikjer videti. To nam očitno pričate dotični številni lestvici nemških dijakov od leta 1860 naprej; v teh letih so gor in dol poskakovali, kakor jih je politično — recimo rajše vladno obzorje vabilo.

Schmerlingove videzne ustave se nemškutarji precej ne zavedó — pa saj so jej še celo naši prvaki verovali — in njihovo število se zmanjša ozirno od 16.9 % na 6.8 % vseh dijakov! Ko so se Schmerlingove svobode napili, se zopet za nekaj časa napno. Belkredijevih obljub so se tako prestrašili, da se njihovo število skrči na 60 glav izmed 957 vseh dijakov, t. j. malo malo več kot 6 %. Če privatiste odbijemo, nemški očitni dijaki vseh treh kranjskih gimnazij v dotičnih letih štejejo le po 46 in 50 glav ali 4 1/2 % in 5 % izmed vseh očitnih učencev. Decemberska ustava, ki se je pri nas zoper svoja načela z novimi a nemčevalnimi sodnijskimi in upravnimi uradi vpeljala, je nemškim dijakom zopet pomogla; njih razmerno število hitro poskoči od 6 % na 11 %. Na tej višini so se zadnja leta obdržali; male rašteče spremembe (1867, 1868, 1869: 11.1 %, 11.2 %, 11.5 %) le pričajo, kako jim je Giskrova svoboda pri vsakej priliki stregla.

Slovincem nasproti najhujši nemškutar ne more spričati, da bi jih bila vlada katerikrat pestovala v njeznih svojih naročjih. Gledé na številne razmere slovenskih dijakov jih vlada le jedenkrat ni pomnožila za jedno glavo, in to velja za vsa leta pregledane 20letne dobe. Vsako leto jih je pa zmanjšala za mnogo mnogo glav, tudi časa Belkredijevega ministerstva ne izvzamem. Kljub vsemu temu pritiskanju pa je bilo brezozirno število slovenskih dijakov leto za letom v resnici ogromno.

Slovinci so šteli že 428 glav, ko se je bilo vseh dijakov s privatisti vsed komaj 475. Drugokrat je njihovo število znašalo čez 500, 600, 700, 800 in tri leta celo čez 900 glav: n. pr. l. 1863 jih je bilo 941 Slovencev izmed 1015 vseh dijakov. Razmerno jih je bilo vedno okoli 90 % vseh dijakov; v najhujših letih se je enkrat njihovo razmerno število znižalo na 82.6 % nasproti pa je tudi naraslo na 93.2 %. Ta razmera še se za nekaj pomnoži, ko bi njim še Hrvate prišteli. Kako veljavo imajo proti tej vse zakrivajoči slovenski večini oni po treh gimnazijah raztreseni Nemci — res pravi nantes in gurgite vasto!

V 19terih Nemcem tako ugodnih letih njihovo posrednje število znaša komaj 9 1/2 % vseh očitnih dijakov.

Slovincem so zagotovljale njihovo narodnost v šoli in v uradu tri avstrijske ustave: Kromeriška, Schmerlingova pa decemberska nemških in nemškutarških svobodnjakov, zagotovljale so jim pravice njih materinega jezika tudi cesarjeve besede pa razne postave, in te neizgubljive pravice so jim od nekdanj zagotovljene po božjem in naravnem zakonu; pa vse zastonj: nikoli se jim ni spolnovala tako očitna pravica. Njih ogromna množina se je mali peščici Nemcev in nemškutarjev na ljubo tlačila in potujčevala po uradih in šolah. Kdo se priča teh s števili dokazanih razmer ne spominja Goetovih pomenljivih besed: „Man sagt oft, Zahlen regieren die Welt. Das aber ist gewiss, Zahlen zeigen, wie sie regiert wird.“

Jako zanimivo je tudi dijake primerjati s prebivalci. Ker naša dežela ni tako raztrgana kakor je n. pr. Štajerska, se naše gimnazije nikakor ne morejo tako ločiti, da bi novomeške dijake primerjali le z Dolenjci ali ljubljanske le z Gorenjci pa Notranjci ali zadnjih 7 let one kranjske niže gimnazije s stanovalcem gorenjega Posavja. Ljubljana je prav naravno stališče, naravno in ponarejeno središče narodnih in političnih teženj cele dežele. Zarad teh naravnih in mnogih družbinskih razmer Doljenci kot Gorenjci pogostoma hité v Ljubljano kljubu njim bližnjih gimnazij v Novem mestu in v Kranji. Zato sledeči pregled ne loči dijakov raznih gimnazij, ampak jih v zaznamovanih letih vse skup primerja s prebivalci.

leta :	Dijaki iz privatisti :	1 dijak pride na prebivalcev :
1841	518	915
1851	513	868
1853	475	995
1857	613	735
1860	882	520
1863	1015	462
1869	790	615

Te razmere med dijaki in stanovalcem še niso ravno preslabe, če jih primerjamo z drugimi deželami. Ko bi hotel slediti Kljunovi učenosti, hitro bi pokazal na Švicarsko, Prusko, Angleško in kakor on tukaj zastavil par zastarelih števil. Gotovo bi s temi slepil marsikterega častitega bralca. Ta bi občudoval mojo visoko učenost, kakor so državni poslanci 25. oktobra 1867 v 43. seji občudovali Kljuna in mu s „hört, hört!“ pritrjevali (st. Berichte p. 1147.) Gospod Kljuna se ni bilo treba bati, da bi mu bil kdo na prste gledal in na mah in očitno zavrnil njegovo zastarelo, deloma celo nenatančno robo. Zato tukaj le par avstrijskih dežel.

Spodnja Avstrijska	1857. l.	1,056.000 stan. pa	972 gim. ali 1 na	1076 st.
	1860.	1,071.000	1135	1 940
	1863.	1,080.000	1326	1 811
	1868.	1,110.000	1322	1 847
	1857. l.	1,681.000 stan. pa	2185 gim. ali 1 na	771 st.
	1868.	1,800.000	3960	1 454

Pomisliti je treba, da je spodnja Avstrija imela na 360 □ m. 15 gimnazij, ali 1 gimnazijo na 24 □ m. (na Kranjskem je 1 gim. na 60 1/2 □ m.) Sploh so pa že sami Nemci večkrat priznali, da razun male Slezijske (s 3 višimi gimnazijami ali 1 na 31 □ m.) se dijaki niso nikjer tako zelo množili kot na Kranjskem. In kako se bi bilo njih število še razmnožilo, ko bi naša dežela imela vsaj še eno celo gimnazijo več in ko bi vse bile uravnane na narodni podlagi!

Bolj natančne in deloma še bolj zanimive bodo te primere, če se ozirajo samo na moške prebivalce. Slednji ve, da je povsod iz nedognanih vzrokov več dečkov kot deklic rojenih. Tako je bilo od 1841—1864 v naši deželi v posrednji razmeri na 10.000 deklic rojenih 10.453 dečkov. Kljubu tej naravni prikazni je v naši deželi več žensk kot moških; ker iz raznih vzrokov več moških umrje, tako da je l. 1857 prišlo na 100 moških 110.4 žensk. Leta 1860 je bilo na 100 moških le 109 žensk. Na podlagi teh razmer in dotičnih računov se sestavi sledeči pregled:

L.	1857	je bilo	215 200	moških,	tadaj	1 dijak	na	351 mož.
"	1860	"	219.500	"	1	"	"	248
"	1863	"	224.800	"	1	"	"	222
"	1869	"	234.700	"	1	"	"	297

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Zagreba 7. avgusta. [Izv. dop.] Angleški zgodovinar Bucle pravi, da se prava izobraženost še le tačas začneja, kedar človeku ni več mar se lišpati in vsakovrstne lepotilne vrpce in resice na svoje telo obešati. Vsak resnično izobražen človek pride namreč do spoznanja, da lišp in lepotila ne dajejo človeku nobene večje vrednosti, in zato se resnično izobražen človek odeva, kakor vreme zahteva, in da svojo sram zakrije. Le divji narodi barvajo svoje telo, ter si vtikajo orlova peresa za kriljake, ravno tako se tudi ženski spol, ne dosepevi nikdar do pravega izobraženja, še do visoke starosti kinči in lišpa. Gizdava oprava je tedaj na javnost razobešen testimonium paupertatis. Na bulevardih v Parizu ne obudi magjarska narodna noša zavida in začudenja, pa če je še tako bogato s zlatom in srebrom prešita, ampak le pomilovanje, kajti ona je znamenje polubarbarstva. — Včeraj bilo je slavno — ad vocem „slavno“ pridem še niže dole — vpeljanje in posajenje Mihaleviča na našo nadbiskupsko stolico. Pri tem vpeljanju so naši velikaši zopet enkrat eklatantno pokazali, kako daleč so še od tistega stanja, ki ga Bucle kot kriterium pravega izobraženja zaznamuje. Prigodom kronanja našega kralja leta 1867. je Timesov

special-korespondent poročal, da se mu magjarski velikaši zdé kakor pravi našepurjeni orijentalci. Pa res, to se jim mora priznati, nacifirati in naflickati se znajo kakor malo kdo, drugega itak nič ne umó. Le škoda, da svet denes nima časa in volje njih teatralne kostime občudovati, se ve da s „strahopočitovanjem“ občudovati! — Magnat! to je strašna beseda za demokracično devetnajsto stoletje, ravno tako strašna, kakor so magnati kot privilegirana kasta denes strašen anakronizem. Prava sreča je za naš narod, da so ti jegovi velikaši z malimi iznimkami materialno več ali manj propali. Njih večí del je tako zadolžen, da celo srebrne gumbe svoje „atile“ ne more svojo last imenovati. Srečen je, kdor še ima tam kje v kakem zabitem kraji Zagorja svojo leseno na poldrugo nadstropje visoko grajščinico, po domače tako zvani „kokošgrad“. Naši velikaši, tudi samega barona Raucha ne izvimam, so skoz glupaki. Francoščina še zmerom ni latinščine kot njih društvenega jezika izpodrinila, latinščino pa lomijo, da je strah. — Vsakokrat, kader naš kokošgrajski magnat sliši, da bo kakšna „parada“ v Zagrebu, dá zapreči, pa oddra v Zagreb. Jegovima kljusetima poznajo se vsa rebra, ko da bi jima na vsakej strani po ena Davidova harpa na lakotnici obešena bila. Konjska oprega je na pol usnjata, na pol pa iz starih vrvenih kosov in špage skup zvozlana in skrpana. Na „šarogljih“ (vozu) noben žrebelj več ne drži, vsak je svojo zarjavelo glavo iz luknje vzdignil, pa z dolgim vratom na okolo gleda, kako se kaj jegovim sosedom godi. V sredi šarogelj sedi naš magnat na senenem sedeži zavít v star kepenek, na katerem so tako debele žnore kakor konjske štrange. Poleg njega leži sablja, ki jo je bil jegov praded kot Trenkov pandur od Marije Terezije nekda v dar prejel. Tako se vozi v Zagreb ter meni, da je brez njega svečanost nemogoča, domišljaje si, da bo s svojo nazočnostjo ne malo k povzdignjenju svečanosti doprinesel. Odpustimo mu veliko-dušno to jegovo sancta simplicitas! V Zagrebu se klanja velikej gospodi, kakor sta se klanjala že pred njim jegov ded in praded. Take baže magnatov je na Hrvaškem kakor dinj na polji. Včerašnja svečanost posajenja Mihaleviča na nadbiskupsko stolico je dokaj teh pseudo-velikašev v Zagreb privabila. Kaj ne bi, saj je bila „parada“! Inteligentni in samosvestni Zagrebčan se tem našim velikašem posmehuje, ter jih najraje z „jaro gospodo“ (Zwiefel-Noblesse) pita. Meni pa videvšemu to staro feudalno gardo v „pleine uniforme“ so na misel prišle besede, ki jih Turgenjev junaku svojega romana „Dim“ Litvinovu premišljajočemu puhlost visokih ruskih aristokracičnih krogov v usta polaga: dim, dim, sam dim, nič drugega nego dim! Kamor človek pogleda, nič kakor dim! —

Skoro sem na svečanost pozabil. Ko se je spreved iz kolodvora začel proti mestu pomikati, zazvonili so naenkrat vsi zvonovi, vsi so svoje dolge jezike stegovali. Uha so mi še denes na pol oglušena tega zvonovskega koncerta. Po nekíh krajih imajo navado, da približajočim se hudim oblakom zvoné; — bog ve, če se ni z Mihalevičem en tak hud oblak nad Zagreb in nad celo našo biskupijo vlegel. Za vozom, v katerem se je Mihalevič peljal, drčala je cela tropa Zagrebških „gaménov“. Kričali so nekako neartikulirano, kakoršen krič se po večíh mestih navadno čuje, kader se kaj nenadanega, kaj neobičnega zgodi. Do pol „Ilice“ peljal se je naš honved-biskup v odprtem vozu, ter blagoslove delil na desno in na levo. Pa kaj se zgodi! Naenkrat so začele od vseh strani neke biljege v njegov voz leteti kakor beli metalčki. Na vsakej teh biljeb bilo je napisano „živio Strossmajer!“ Ta pozdrav se je našemu honved-pastirju hudo pod nos pokadil. Dal je svoj voz zapreti, pa ni več blagoslovov delil ne na desno ne na levo. Pa res, zakaj bi jih še bil! — Oj ta nehvaležni svet! Če biljege zdaj niso več v voz letele, so pa tem obilneje na voz, in okolo voza. Iz oken nekterih hiš se jih je toliko vsulo, da smo mislili, da sneg pada kakor sred grudna. Tudi po uličnih oglih so prejšnjo noč nevidljive roke plakate nalepile bile, v kterih se je Strossmajer pustil živeti, Mihalevič pa — nečem reči kaj. Cela svečanost skazila se je popolnoma in iz nje prišel je škandal, da ne more večí biti. Pa kaj je Mi-

haleviču za to, on vendar kljub temu denes stoluje in biskupuje v Zagrebu z letnimi dohodki blizo 300.000 goldinarjev. Mihalevič je celo navadnega obraza, Nemec bi dejal „Erdäpfelgesicht“, duhovitost se bogme ne bere iz njega.

Vlada je brž ko ne še večí škandal, morebiti še kaj več pričakovala, kajti na ta dan bili so žandarmi iz cele okolice v Zagreb poklicani, in tudi vojniki magjarskega regimenta v kasarni konsignirani. Brez tega pa ni mogla ali ni hotela ubraniti, ki je bil od podkupljenega mesarskega hlapca na javnem trgu na surov način od vrad napaden in na tla zvaljen. Zares lepa je bila ta svečanost!

Napovedane bakljade ni bilo, ker se ni mogel zadosten broj bakljonoscev skupaj spraviti, samo trije so se bili bajé za to oglasili. V noči od nedelje na ponedeljek bili so krvavi pretepi na Jelačićevem trgu in na „krvavem mostu“, še denes vidijo se krvave mlake. Dva ležita težko ranjena v bolnišnici, mnogo drugih je pa v zapor odgnanih. Razbuka je bila tolika, da se je streljanje in krik celo v predmesta slišal.

Magistrat v Križevceh, ki se je branil na vladin poziv, ali bolje rekoč nalog, deputacijo izbrati, ki bi bila imela na kolodvoru memo vozečega se Mihaleviča pozdraviti, je vsled te nepokornosti razpuščen. Nulla dies i. t. d.

Iz Dunaja, 8. avg. (Dva slovenska kmeta pred cesarjem). [Izv. dop.] Denes 8. t. m. sta bila dva kranjska kmeta iz Jančjega tukaj na Dunaji — pred cesarjem. Oba sta obsojena zaradi slovečega tepeža z ljubljanskimi turnarji, kteri so kakor znano krivi Rodetove smrti. Eden izmed njiju, Janez Anžur je star pri 50 letih, oče 8 otrok, drugi Andrej Anžur kaci 40, oče 3 otrok. Bila sta v dolgotrajnem preiskovalnem zaporu in zdaj ju čaka še denarna kazen in ječa. Kako strašno ju to zadeva, to se lahko presodi, ako se premisli, kako gre na kmetih, ako prvega delavca, gospodarja ni in so otroci nedorasli. Starejši ima biti zaprt 2½ leti, mlajši 10 mesecev. Prišla sta tedaj k cesarju milosti prosit. V Ljubljani je bil revežema naredil dr. R. dve strani obsežno prošnjo za gotovih 12 gold., sicer sta bila brez poduka, brez spremstva na tuje prišla, brez znanja jezika. Tukaj bi se ne bila vedela, niti mogla obrniti kam, in ničesa bi ne bila opravila, ko bi se ne bilo pripetilo po sreči, da sta našla tukaj živečega znanega slov. pisatelja Levstika, kteri jima je pomogel, da sta se v nedeljo v dvornih uradih zglasila in dobila za ponedeljek avdijenco. Ker se nista vedela potlej kam geniti ni na levo ni na desno, skrbeli smo potem za priprosta moža, kar se je dalo, da sta Duaj videla, prenočila in drug dan v dvor prišla.

Mlajši je izročal cesarju prošnjo in govoril slovenski (nemški nobeden besedice ne ume): „Svitli cesar, ponižno prosimo, da bi ta naša prošnja uslišana bila, usmilit se naših nedolžnih otrok in naših žen!“ Cesar je prošnjo vzel in odgovoril prijazno, tudi slovenski: „Je že do bro.“

Kakor sta bila prej v velicem strahu pred tako visocega gospoda stopiti, tem bolj potem nista mogla prečuditi se, kako so cesar in vsi velikí gospodje pri njem „pohlevni“ in prijazni. „Da, ko bi bili v Litiji in v Ljubljani taki. Tam pa vsak birič reži nad nami“, rekla sta nam. Odšla sta z dobrim upanjem in mi jima želimo srečen vspeh.

Iz Dunaja, 9. avg. [Izv. dop.] „Zdaj se bomo pa pruski učili, in peti bomo morali: ich bin ein Preusse, kennt ihr meine farben“, rekel mi je denes starejši prijatelj Slovenec, ko sva se nabrala časopisov, ki o strašnih pruskih zmagah, o potretji francoske armade poročajo. Strašnih zmagah, pravim, ker vprašati se moramo, kaj bo še z Evropo, ako pojde to tako dalje? Kje je tista oblast, ki bode neznanski pruski sreči nogo ustavila, ako jo obrne proti Avstriji in smo med prvimi žrtvami izgubljeni za vselej mi Slovenci?

Gotovega se ni moglo glede zmage ugibati tudi pred vojsko. Vsak je vedel, da si stojite dve najslavnejši armadi nasproti. Kje pa je bil prorok, ki bil mogel misliti, da Benedek na Francoskem brate dobi?

Ves svet je sodil, da je Napoleon pripravljen, zdaj pa se vidi vse, samo to ne. „Vse more še na dobro obrniti se“, v teh besedah, s kterimi Francoze tolaži, pove, kako strt je že zdaj. — Ko so l. 1866 Prusi avstrijsko armado še le po glavni bitvi pri Sadovi tako ponižali, bil je Napoleon, ki je med bojevnika palico vteknil. Kdo bi zdaj ta nálog prevzel? Avstrija ne šteje, če Rusija in Angleška tega ne storite.

Nemogoče ni, da se stvari še obrnejo. Morda bodo Francozje vsi, brez razložka strank, začasno pozabili Napoleonu, da jim je svobodo pogazil, morda jih bo srditost, da je njih zgodovinski sovražnik na njih zemlji, vzdignila enodušne proti tujcu. Potem bode konečni izid drugačen kakor je zdaj začetek. Če tega ne bode, sedel je zadnji Napoleon na prestolu. Za njega ne bode nobeden svobodnjak na svetu žaloval, tudi mi ne; a pruski greben, germanska nenasitljivost in ošabnost: pred temi nas bog varuj! Te pošasti že vidimo, in zato se zamolklo in nezaupno obračamo od te osode, ki na Renu igra krvavo igro, francosko tiranstvo podiraje germansko zida!

Avstrijska vojaška stranka, ki je s sabljo rožljala, je denes vsa plaha in boječa vteknila nesloveče orodje v nožnico. „Wehr. Ztg.“ zdihne denes: prepozno je, neutralni bodimo.

Kolikor večje je veselje v časnikarskem dunajskem Izraelu à la „N. fr. Pr.“ zazoljo nemške zmage, tem bolj se — to videti nas enega veseli — med dunajskim nemškim prebivalstvom kaže zdrav razum tega, kar kot pravi nastopek za Avstrijo iz pruskih zmag izvira. Ako torej po Berlinu in drugih nemških mestih, kakor tudi po časopisih, na zmagalni boben bijejo in okna osvetlujejo, tega na Dunaji ni pričakovati.

Politični razgled.

Včerašnja „W. Ztg.“ oglašá cesarjevo pismo na ministra Stremayra, da je konkordat odpravljen z nalogom pripraviti postavne predloge za državni zbor, nadalje sporočilo Stremayerjevo v tej zadevi na cesarja in pa Beustovo pismo na kurijo, v kterem naš državni kanclar naznanja formalno prenehanje pogodbe 5. nov. 1855 (konkordata.)

Vspehi nemškega orožja so precej ohladile tiste vlade, ki bi se bile rade vtikale v vojsko. Laška odjenjuje s svojim oboroževanjem, Danska je hitro v novič zagotovila, da hoče ostati neutralna, in avstrijska vlada energično protestira proti podtikanju, da bi bila kdaj kaj družega hotela kakor neoboroženo neutralnost kar je hitro v „W. Abdp.“ povedala in ustavila vse svoje utrjevanjske črteže. Angleška sama je do zadnjih dni oboroževala, ker je mislila na vojsko s Francozi, ako bi bila slednja žalila belgijsko neutraliteto. Po sedanjem položaji se tega menda ni bati in brž ko ne bo tudi Angleška nehala segati po orožji. —

Parizki uradni list se obrača v posebnem članku do tujih vlad za pomoč in pravi med drugimi: „Ako bi se nemško cesarstvo zopet ponovilo s Hohenzollernom na čelu, bil bi to najbolj osodepolen udarec ne le za habsburško dinastijo, ampak celo za obstanek avstrijsko-ogerske monarhije. Germansko cesarstvo bi vsakako hotelo imeti obrežja za vsako ceno; hotelo bi jih imeti na severu in na jugu, tirjalo bi Benedke in Trst, kakor Kiel in Amsterdam. Mi se zaupno sklicujemo na modrost vlad in narodov, naj ubranijo Evropo pruskega despotizma, naj nam pomagajo z alijansami ali s simpatijami, da rešimo evropsko ravnovažje.“ Že ti stavki sami kažejo, kako slabo mora biti v Parizu z dobrim upanjem in samosvestjo.

Dogodjaji na bojiščih so napravili v Parizu neizmerno zmešnjavo. Pariz hoté utrditi, da bi se mogel braniti proti sovražniku, ko bi silil v glavno francosko mesto, med vojake hoté potakniti, kar more puško nositi in ves narod gnati v boj proti zmagajočemu Prusu. Eno tako nesrečna misel kakor druga. Kar je trdnjav okolo Pariza, so zidane proti pariški revoluciji, torej obrnene proti mestu, ktero bi moralo v kratkih dneh

lakote umreti, ko bi ga sovražnik oblegel. Kaj pomenja nevajena črna vojska proti regularni, zmagonosni in navdušeni armadi, to denes že vé vsak prostak. Kako more biti z ljudskim mišljenjem, kažejo nove vladne naredbe, vsled katerih se je posadno stanje okicalo za departemente, ki obsegajo prvo, tretjo, četrto, sedmo in osmo vojno divizijo. — V vodstvu francoske vojske se je marsikaj spremenilo. Mac-Mahon, ki je bil pri Wörthu tako tepen, je toliko kakor odstranjen in se je vodstvo operacij izročilo maršalu Bazaine-u, Mac-Mahon je postal navaden korski zapovednik. Cesar, ki si je hotel od začetka glavno zapovedništvo sam pridržati, v očigled slabemu stanju razmer noče prevzeti ogromne odgovornosti na svoje ime. — Bitka pri Wörthu je morala biti strahovita. Berolinski telegrami pravijo, da so Nemci zgubili 3—4000 mrtvih in ranjenih, Francozi pak okolo 5000 mrtvih in ranjenih, 6000 pa se jih je dalo vjeti.

Iz telegramov ni spoznati, kje ima zdaj Bazaine svoj glavni kvartir, bržkone nekje na desnem obrežji Mozele. Frossard se neki v dobrem redu nazaj pomiče proti Mozeli in se večina armade zbira pred Metzom. Po pariških telegramih bi Francozi na desnem obrežji Mozele hoti Prusom ponuditi vojsko, kar bi bilo na priliko tako in še mnogo slabše, kakor je bilo leta 1866 naše stanje pred Labo. Mozela je še širša in globokeja kakor Laba pri kraljevem Gradcu, ima strma obrežja in malo mostov, ki pa malo pomagajo, kader je cela armada v begu. Ali se bode Mac-Mahon v Vogezih še enkrat nasproti postavil nemškemu 3. armadinemu oddelku, je še dvomljivo. Ako Bazaine računi na pomoč desnega krila, moral se bode Mac-Mahon, kateremu pa je prestolni princ pruski pridno na petah, žuriti, da pride še o pravem času k glavni bitki.

Francozi se proti Prusom povsod borujejo v neprimerni manjšini. Tako je imel Mac-Mahon pri Wörthu 50.000 mož, prestolni princ pa z južno-nemškimi oddelki vred vsega vkup 200.000. mož.

Novejši telegrami z bojišča poročajo:

Iz Monakovega 8. avg.: Tukaj je navdušenje neizmerno, kralja povsod pozdravljajo s „hoch“ kliči na Nemčijo. Iz bojišča se je semkaj poročilo: Prestolni princ vedno napreduje, nikjer ne nahaja upora, on se nada, da bode vsem trdnjavam kljubu v 4 dneh onkraj Mozele. Kralj je prišel s svojim glavnem kvartirjem v Kaiserlautern in od tod v Zweibrücken. Po natančnih preiskavah imamo mrtvih, ranjenih in zgubljenih 3.228. Armadni oddelki Steinmetzov je vendar jako oslabil in ni mogel sovražnika dalje preganjati. V vseh krajih kamor smo prišli, bilo je polno francoskih ranjencev, zlasti pešcev, suvavov in topničarjev. Ravno kar se je mnogo dekoracij poslalo v glavni kvartir. Blizo Rastata so šle naše čete po mosteh s čolnov čez Reno. Pet devizij je že od tod prišlo na francoska tla. Te devizije so ostale v dotiki z glavnim kvartirjem.

Iz Bazela 8. avg. Ravno došli telegrami naznanjajo, da se strelja na vsej liniji francoskih prednjih straž. Na treh krajih (Waschheim, Salzheim in Lithenn) se čuje streljanje s kanoni. Canrobert se je bajé združil z Mac-Mahonom. Trdi se, da je že vsa francoska armada zvezana. Nove čete gredó neprenehoma proti Strassburgu.

Iz Pariza se 8. t. m. naznanja, da je vlada izdala oklic, v katerem pravi med drugimi: Postavimo se na lastne noge in naj se pruski usiljevalci razbijejo nad človeškim jezom, kakor 1792 in naj bodo naše nezgode kakor pri Sebastopolu šola za naše zmage.“

Iz Pariza 9. avgusta. Senatu naznanja vlada: Mi smo bili tepeni, a ne premagani. Veči del armade še ni bil v vojski. Od vas tirjamo, da se ljudstvo v masi vzdigne. Mi zahtevamo od Vas splošno organizacijo nacionalne garde, na dalje da se en del mobilne garde utakne med aktivno armado, in naj se pred postavnim terminom izžrebajo novaki za leto 1871. Prusi se zanašajo na notranji razpor. To upanjo jim bode šlo po vodi. Ko ki se kalil mir, bomo se posluževali sile, ki nam jo daje posadno stanje. V svojo pomoč bi poklicali druge moči, nego nacionalno gardo.

Iz Londona, 9. avgusta. V včerajšnji seji niže

zbornice je Gladstone izrekel, da je Angležka vojskojočim se strankam naznanila, da hoče zavezati se z nasprotnikom in delati vkupno z njim, ako bi ena izmed vojskojočih se strank žalila neutralnost Belgije. Ta pogodba naj ostane pravoveljavna še eno leto po dokončani vojski.

Razne stvari.

(Zahvala „Slov. Matici“.) Slavni odbor „Matiče slovenske“ v Ljubljani je v svojem zasedanju 1. avg. t. l. na mojo prošnjo blagovolil velikodušni dar 120 matičnih knjig vrednosti nad 70 goldinarjev za mariborske gimnazijce meni poslati. Potrjujoč s tem pismom prejem vseh do sedaj od Matice izdanih knjig razve onih pod štev. 11. 13. 14. 15., in to vsake vrste knjig po 10 iztisov, izrazujem slavnej „Matici“ svojo in ob enem dijakov mariborske gimnazije srčno zahvalo. Na konci še pristavljam, da dijaki imenovane gimnazije te knjige tudi med vakancami dobivajo in sicer pri gimnazijskem hišniku v Mariboru, a proti temu, da prejeme knjig (z njih imeni) in s svojimi podpisi potrdijo. V Mariboru 6. avgusta 1870.

Janko Pajk, c. k. profesor.

(Z Novomeške gimnazije.) Te dni nam je v roko prišel program novomeške gimnazije. Na čelu prinaša 40 strani dolg sestavek: O glasu in naglasu našega knjižnega jezika v izreki in pisavi, kterege je spisal suplent g. P. Stanislav Skravec. V presojanje obširnega spisa se tú ne moremo spuščati. Iz šolskih vesti g. ravnatelja P. Ladislava Hrovata naj posnemamo sledeče. Učilo je 12 učiteljev iz frančiškanskega reda. Polovica med njimi jih je rednih profesorjev, druga polovica so suplenti. Gimnazijo je obiskavalo 146 učencev. Med temi je ogromna večina — 137 — Slovencev, 6 Nemcev, 2 Hrvata in en Lah. Seveda učni jezik je nemški in slovenščina ima svoji uborni dve uri na teden! Osmi razred je štel 15 poslušalcev. Izpit zrelosti jih je delalo 14. Dva sta ga napravila z odliko, dva jo morata ponoviti v dveh mesecih, drugi so za zrele spoznani. Zanimivo je to, da se na zavodu, kterege vodijo oo. frančiškani nobeden abiturijentov do zdaj ni oglasil za duhovski stan. Kakor je v programu zaznamovan prihodnji poklic novomeških abiturijentov, obrne se jih 5 k pravoslovju, 3 k filozofiji, 1 k medicini in 1 k marini. Pisava imen je jako korektna, kakor sploh ni drugače pričakovati od rodoljubnega vodja znanega P. Ladislava.

(Vladna znamenja.) Iz Celja izvedamo, da je vlada vrgla g. okrajnega komisarja Muršeca v disciplinarno preiskavanje, češ da je med volitvami agitiral za Slovence. Mi smo natanko pazili na celjske volitve, ali o Muršecvih agitacijah nismo našli nikjer niti sledu niti teru. Pač pa je g. Schönwetter sam za nemškutarje agitiral na vse žive duške. Zdaj se Schönwetter norčuje in pravi Muršecu: Nu, jetzt sollen ihnen ihre biendischen Freunde helfen.

(Česki listi) so začeli tako izostajati, da le redkokdaj še kterege dobimo v roke. Ali je kriva konfiskujoča policija ali pošta, tega do zdaj ne vemo.

(Imenovanje.) Minister notranjih zadev je imenoval okrajnega glavarja II. reda Jos. pl. Strohbacha (na Ptujem) za okrajnega glavarja I. reda in dosedanjega okrajnega komisarja v Celji, Kr. Trautvetterja za okrajnega glavarja II. reda na Štírskem. Trautvetter je znan sovražnik narodnega gibanja, kar pa vlado ne bodo motilo, da ga porine nekam med Slovence, v živ dokaz, kako po očetovsko za nas skrbi in kako živo smo dolžni biti jej hvaležni in na migljaj storiti, kar si ona od nas Slovencev želi.

(Dvojna nesreča.) Predpreteklo nedeljo je v Ljubljani padel otrok iz tretjega nadstropja in je seveda takoj mrtev obležal. Deklé, ki je bilo po svoji nemarnosti nesreče krivo, je zginilo iz Ljubljane in pred nekterimi dnevi so jo mrtvo našli v Savi. —

(„Tagblattove“ na de.) Zadnja dva članka, ktera smo bili napisali na Tagblattova neprestana in nesramna izpozivanja, sta v Tagblattovem vredništvu tako prišla, da si ne vedó pomagati niti na levo niti

na desno in da je ves njih odgovor stereotipna fraza tega lista: mit ungläublicher Unverschämtheit fabricirten Lügen des „Slov. Narod“ — dasiravno nam „Tagbl.“ do zdaj še nobene laži od naše strani ni dokazal, niti dokazati skušal. V tej zadregi so se Tagblattovi gospodje poprijeli bilke, ki se jim od daleč kaže. „Mbg. Ztg.“ — tako si obetajo ti možje — bode sprejela boj proti nam in oprala ljubljanske nemškutarke zamorce. Lepo priznanje lastne nezmožnosti, h kateri našim nasprotnikom prav iz srca častitamo!

Oznanila.

Velečasti duhovščini in p. n. občinstvu na Štírskem spoštljivo naznanjam, da sem prevzel službo potovalnega zastopnika in organizatorja vzajemno-zavarovalne praške banke

„SLAVIJE“

in potujem zdaj na Štírskem. Oglase sprejemljem in zahtevana pojasnila poslužno podajam, ter se priporočam p. n. občinstvu v ta namen.

Ob enem si dajem čast naznaniti, da so prevzeli zastop banke „Slavije“ na Kranjskem: p. n. gg. J. Piano, c. kr. poštar v Senožočah; Simon Punčah, učitelj v Novivasi na Blokah; Štefan Pirnat, učitelj v Sodražici; Juri Birtič, posetnik in trgovoc z vinom v Zagorji pri Savi; in na Štírskem: p. n. gg. J. Jrgl, učitelj v Trbovljah; Ferdo Roš, živinozdravnik v Hrastniku in Janez Žnidarskič, posestnik v Starivasi pri Videmu.

V Brežicah, 8. avgusta 1870.

Živela Slovenij!

Živela „Slavija“!

Josip Gécelj,

zastopnik in organizator „Slavije.“

Zahvala.

Jaz podpisani sem svoja poslopja zavaroval pri zavarovalni praški banki „SLAVIJA.“ Komaj sem bil pri njej zavarovan dva meseca, sem pogorel in omenjena banka je škodo hitro preiskala, ter mi je zarovalnino pošteno in natančno izplačala, za kar se jej tukaj javno in hvaležno zahvaljujem.

Mislím, da le svojo dolžnost spolnim, ako ta národni zavod vsem onim gorko priporočam, kter imajo kaj zavarovati.

V Kranji, dne 6. velikega srpana 1870.

Matevž Papler.

posestnik v Besncl.

Častitim prebivalcem
mariborskim in drugih mest, posebno pa kupčevalcem in obrtnikom s tem uljudno pod garancijo in diskrecijo priporočamo, da jim bomo oskrbovali njih dotične

inserterate
v vse domače in tuje časnike.

Načelo: Pošteno in po ceni postrežiti!

Haasenstein & Vogler
na Dunaji, Neuer Markt 11.

Hamburg, Neuer Wall 50. Leipzig, Markt 17, Königshaus. Frankfurt a.M., Grosse Galusstrasse 1. Berlin, Leipzigerstrasse 46. Breslau, Ring 51. Basel, Steinenberg 29. Zürich, Marktgasse 11. St. Gallen, Obere Grabenstrasse 12. Genf, Place au Molard 2. Stuttgart, Kronprinzenstrasse 1 B. Köln a.R., Lobstrasse 32.